

Java Programlama ve Diziler

12. Hafta

Dr. Öğr. Üyesi BÜŞRA ÖZDENİZCİ KÖSE

İşletme Bölümü

İşletme Fakültesi

Karakterlerin Analizi. java

• Kullanıcıdan alacağınız bir String'in büyük harf, küçük harf ve sayı türündeki karakter sayısını ekrana tablo formatında tab kaçış karakteri kullanarak yazdıran bir Java programı oluşturunuz.

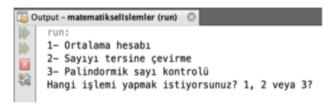
run: Bir String giriniz => bUSRa koSE bUsra123 Analiz Adet Büyük Harf 6 Küçük Harf 8
Sayı 3 BUILD SUCCESSFUL (total time: 16 seconds)

```
run:
Bir String giriniz => he11o W0r1d
Analiz Adet
Büyük Harf 2
Küçük Harf 5
Sayı 3
BUILD SUCCESSFUL (total time: 11 seconds)
```

```
Start Page
          🌃 KarakterlerinAnalizi.java 🔞
                     History
Source
 1
      package karakterlerinanalizi;
     import java.util.Scanner;
      public class KarakterlerinAnalizi {
          public static void main(String[] args) {
              Scanner busra = new Scanner (System.in);
              System.out.print ("Bir String giriniz => ");
              String cumle=busra.nextLine();
10
11
              char c;
12
13
              int i=0;
14
15
              int buyukHarf=0, kucukHarf=0, sayiKarakteri=0;
              while ( i < cumle.length() ) {</pre>
16
17
18
                  c=cumle.charAt(i);
19
20
                  if (Character.isUpperCase(c))
                      buyukHarf++;
21
                  else if (Character.isLowerCase(c))
22
23
                      kucukHarf++;
                  else if (Character.isDigit(c))
24
25
                      sayiKarakteri++;
26
                  i++;
27
28
              System.out.println("Analiz " + "\t \t" + "Adet");
29
              System.out.println("Büyük Harf " + "\t" + buyukHarf );
30
              System.out.println("Küçük Harf " + "\t" + kucukHarf );
31
              System.out.println("Say1 " + "\t\t" + sayiKarakteri );
32
33
34
35
```


Bir matematiksel işlemler programı geliştireceksiniz. Ekran çıktı örneklerini lütfen dikkatle inceleyiniz. main() test programında kullanıcıya yapmak istediği işlemi soracaksınız ve ardından ilgili işlemin metodunı çağıracaksınız. switch-case yapısı kullanılacaktır.

Eğer kullanıcı 1 girerse, önce kullanıcıdan üç tamsayı okunacaktır ve ardından averageNumbers()
metodu çağrılacaktır. averageNumbers() metodunda bu sayıların ortalaması hesaplanarak ekrana
yazdırılacaktır.

```
□ Output - matematikselislemler (run) ○

run:

1 - Ortalama hesabı
2 - Sayıyı tersine çevirme
3 - Palindormik sayı kontrolü
Hangi işlemi yapmak istiyorsunuz? 1, 2 veya 3?
1
Ûç tamsayı giriniz, ortalamasını hesaplayalım => 30 35 20
Ortalaması 28.3333333333332
BUILD SUCCESSFUL (total time: 7 seconds)
```

 Eğer kullanıcı 2 girerse, kullanıcıdan 4 basamaklı bir tamsayı (abcd) okunacaktır ve ardından reverseNumber() metodu çağrılacaktır. reverseNumber() metodunda, bu sayı tersine çevrilerek yer bir dört basamaklı tamsayı olarak (dcba) geri döndürülecektir; sonuç main() test programında yazdırılacaktır.

```
Output - matematikselislemler (run) 

run:

1 - Ortalama hesabı

2 - Sayıyı tersine çevirme

3 - Palindormik sayı kontrolü

Hangi işlemi yapmak istiyorsunuz? 1, 2 veya 3?

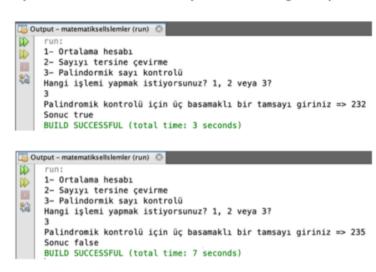
2

Dört basamaklı bir tamsayı giriniz ⇒ 2389

Tersi 9832

BUILD SUCCESSFUL (total time: 5 seconds)
```

Eğer kullanıcı 3 girerse, **palindrome()** metodu direk çağrılacaktır. **palindrome()** metodunda kullanıcıdan 3 basamaklı bir tamsayı okunacaktır; okunan sayının palindromik bir sayı olup olmadığı (true/false) boolean bilgisi geri döndürülecektir; sonuç main() test programında true veya false olarak yazdırılacaktır. Palindromik sayı tersten okunduğunda aynı olan sayıdır; örneğin 252, 787, 101 vb.

• Diğer seçimlerde (1, 2, 3 haricindeki seçimlerde) 'Yanlış Seçim...' bildirimi ekrana yazdırılacaktır.

```
Output - matematiksellslemler (run) 

run:

1- Ortalama hesabı

2- Sayıyı tersine çevirme

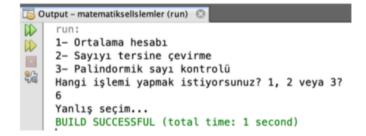
3- Palindormik sayı kontrolü

Hangi işlemi yapmak istiyorsunuz? 1, 2 veya 3?

5

Yanlış seçim...

BUILD SUCCESSFUL (total time: 2 seconds)
```


Kodunuzu tamamladıktan sonra çeşitli kullanıcı girdileri ile kodunuzu çalıştırınız ve kontrol ediniz.

```
Start Page 🔯 🎒 Matematiksellslemler.java 🔯
      package matematikselislemler;
     import java.util.Scanner;
      public class MatematikselIslemler {
          public static void main(String[] args) {
              Scanner busra = new Scanner (System.in);
              System.out.println("1- Ortalama hesabi");
              System.out.println("2- Sayıyı tersine çevirme");
              System.out.println("3- Palindormik sayı kontrolü");
10
              System.out.println("Hangi işlemi yapmak istiyorsunuz? 1, 2 veya 3?");
              int secim = busra.nextInt();
11
12
13
              switch (secim) {
14
                  case 1:
                      System.out.print ("Üç tamsayı giriniz, ortalamasını hesaplayalım => ");
15
                      int a=busra.nextInt();
16
                      int b=busra.nextInt();
17
18
                      int c=busra.nextInt();
19
                      avereageNumbers(a, b, c);
20
                      break:
21
                  case 2:
                      System.out.print ("Dört basamaklı bir tamsayı giriniz => ");
22
23
                      int k=busra.nextInt();
24
                      System.out.println ("Tersi " + reverseNumber(k) );
25
                      break:
26
                  case 3:
27
                      boolean sonuc = palindrome ();
28
                      System.out.println ("Sonuc " + sonuc);
29
                      break:
                  default:
30
                      System.out.println ("Yanlış seçim...");
31
32
                      break;
33
34
```

```
35
36
              public static void avereageNumbers (double x, double y, double z) {
                  System.out.println("Ortalamas1 " + (x+y+z)/3 );
37
38
39
              public static int reverseNumber (int a) {
40
  戸
                  int binler = a/1000;
41
                  int yuzler = a%1000/100;
42
                  int onlar = a%100/10;
43
                  int birler = a%10;
44
45
                  int tersten = (birler*1000) + (onlar*100) + (yuzler*10) + (binler*1);
46
                  return tersten;
47
48
49
  豆
              public static boolean palindrome () {
50
                  System.out.print ("Palindromik kontrolü için üç basamaklı bir tamsayı giriniz => ");
                  Scanner busra = new Scanner (System.in);
51
                  int m=busra.nextInt();
52
53
54
                  int yuzler = m/100;
                  int birler = m%10;
55
56
                  if (yuzler ==birler)
58
                      return true;
                  else
59
                      return false;
60
61
62
63
64
65
```

Neden Diziler?

- Şu ana kadar, bir(kaç) değer üzerinde işlem yapan programlar yazdık. Bu programların hepsinde az sayıda değişken tanımlaması ve basit işlemler söz konusu idi.
- Değişken sayısı arttıkça değişkenlerin yönetilmesi oldukça zor ve program kabul edilemez bir uzunluğa ve karmaşıklığa sahip olacaktır.
- Tanımlama zorluğu yanında, çok sayıda değişken üzerinde işlem yapmak da oldukça zordur. Ayrı ayrı tanımlanmış pek çok değişken üzerinde işlem yapmak için çok sayıda komut yazmak gerekecektir ve bu durum yine işleri daha da zorlaştıracaktır.

Neden Diziler?

- Çok sayıda verinin işlenmesi ve yönetilmesi amacıyla dizi yapısı kullanılır.
- Dizi, aynı türdeki çok sayıda veriyi saklamak için tek bir değişken kullanılmasını sağlayan bir yapıdır.
- Örneğin, 100 adet tamsayıyı **tek bir değişkende** yani bir dizide saklayabilirsiniz ve tek bir değişken ile bu sayılara erişebilirsiniz!

Nasıl?

• Program içerisinde sayi0, sayi1, sayi2... şeklinde 100 tane sayı tanımlamak yerine sayilar şeklinde bir dizi değişkeni tanımlayabilirsiniz!

• sayılar[0], sayılar[1], ... sayılar[99] şeklinde kullanarak dizide saklanan tüm sayılara erişmeniz mümkün!

Diziler

- Programlarda dizi kullanmanın pek çok faydaları vardır:
 - Basitlik: Pek çok değişken yerine bir değişken kullanımı sade bir program oluşmasını sağlar.
 - Kolay erişim: Dizinin istenen herhangi bir elemanına indis kullanarak kolaylıkla erişilebilir.
 - Kolay işlem: Tek bir döngüyle tüm elemanlar üzerinde kolaylıkla işlem yapılabilir.
 - Problem çözümünde kolaylık: Dizi kullanımı problem çözümünde büyük avantaj sağlar.

Dizi Tanımlama

• Birinci yöntem, ilk adımda dizi referansının tanımlaması, ikinci adımda da dizinin oluşturulmasıdır.

• Dizi referansının tanımlanması için:

```
veri_turu[] referans_adi;
```

• Örneğin, double veri türünde elemanlar içerecek myList isimli bir dizi referansı tanımlanmıştır:

```
double[] myList;
```

Dizi Oluşturma

- Referans (adres) tanımlaması tanımlandığında, bu değişken için bellekte göz tahsis edilir. Bu değişken, bir adres bilgisini tutacaktır.
- Referans tanımlamasında dizinin tutacağı veri türü belirlidir, fakat içinde tutulacak eleman sayısı belirsizdir.
- Dizi oluşturulurken, dizi içinde tutulacak eleman sayısı —yani dizinin uzunluğubelirtilir. Bu durumda da dizi için bellekte gerektiği kadar göz tahsis edilir

```
referans_adi = new veri_turu[dizi_uzunlugu];
myList = new double[10];
```

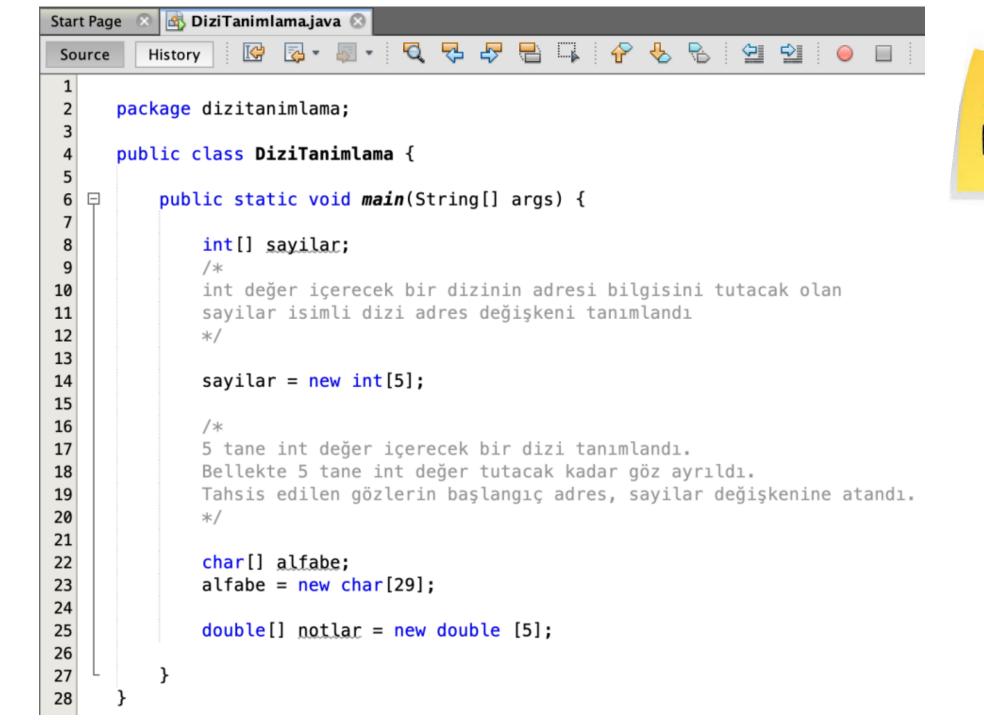
Dizi Tanımlama ve Oluşturma

Beraber Yapılabilir:

- Diğer bir yöntem ise dizi referansı tanımlama ve dizi oluşturma işlemlerinin tek satırda gerçekleştirilmesidir.
- Dizi referansının tanımlanması ve dizinin oluşturulması tek bir komut olarak da yazılabilir:

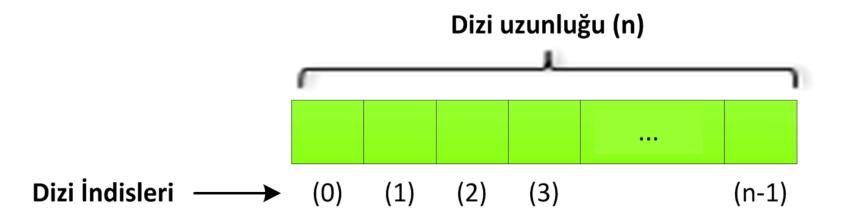
```
veri turu [] referans adi = new veri turu [dizi uzunlugu];
```

double[] myList= **new** double[10];

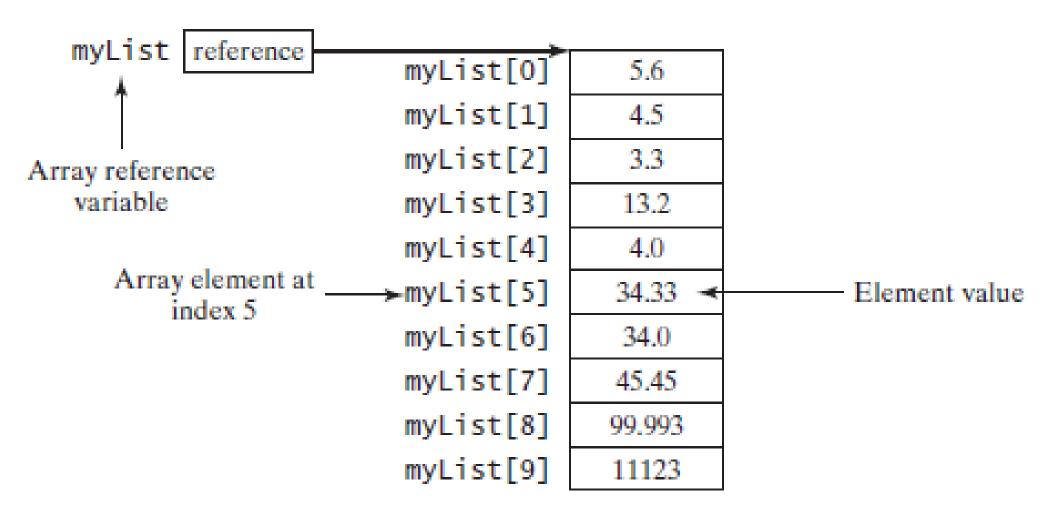

Dizi Değerleri Tanımlama

• Dizi referansı tanımlandıktan ve dizi oluşturulduktan sonra tek tek dizi indislerine değerler atanabilir:

double[] myList = new double[10];

Dizi Değerleri Tanımlama

• Örneğin tek tek dizi indislerine değer atama yöntemi:

```
myList[0] = 5.6;

myList[1] = 4.5;

myList[2] = 3.3;

myList[3] = 13.2;

myList[4] = 4.0;

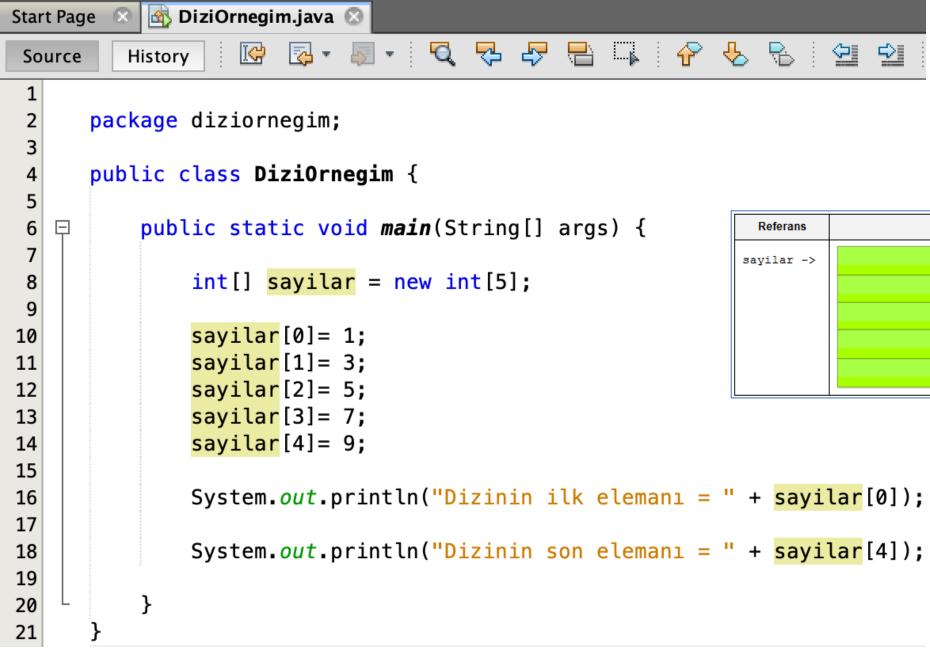
myList[5] = 34.33;

myList[6] = 34.0;

myList[7] = 45.45;

myList[8] = 99.993;

myList[9] = 11123;
```


Erişim Kodu

sayilar[0]

sayilar[1]

sayilar[2]

sayilar[3]

sayilar[4]

Adres

F1A3

F1A4

F1A5

F1A6

F1A7

Bellek

```
🚳 DiziOrnegim.java 🛭 🚳 DiziTanimlama.java 🖾 🚳 KarakterAdedi.java 🖾
Start Page
         History
Source
 1
 2
      package diziornegim;
      import java.util.Scanner;
 5
      public class DiziOrnegim {
          public static void main(String[] args) {
 8 🖃
 9
              Scanner input=new Scanner(System.in);
10
11
              char[] alfabe = new char[29];
12
13
14
              alfabe[0] = 'a';
              alfabe[1] = 'b':
15
16
              alfabe[2] = 'c';
17
              alfabe[27] = 'y';
18
              alfabe[28] = 'z';
19
              System.out.println("Dizinin ilk eleman1 = " + alfabe[0]);
20
21
22
              System.out.println("Dizinin son eleman1 = " + alfabe[28]);
23
24
              System.out.println("Dizinin dördüncü elemanını giriniz: ");
              alfabe[3] = input.nextLine().charAt(0);
26
27
              System.out.println("Dizinin dördüncü elemanı = " + alfabe[3]);
28
29
30
31
                                                                                3E
```



```
run:
Dizinin ilk elemanı = a
Dizinin son elemanı = z
Dizinin dördüncü elemanını giriniz:
d
Dizinin dördüncü elemanı = d
BUILD SUCCESSFUL (total time: 3 seconds)
```

18

Diğer Alternatif

• Bu yöntem kullanıldığında **new** operatörünün kullanılmadığına ve dizi uzunluğunun ayrıca belirtilmediğine dikkat ediniz.

• Dizi uzunluğu tanımlanan eleman sayısı kadar otomatik olarak belirlenecektir:

```
veri turu[] referans adi = { deger 0, ..., deger n };
```


02	<pre>int[] sayilar = { 1, 3, 5, 7, 9 }; double[] notlar = { 80.3, 90.4 }; char[] harfler = { 'A', 'B', 'C' };</pre>	Doğru
04 05	<pre>int[] sayilar; sayilar = {147, 323, 89, 933, 1};</pre>	Hatalı

Dizi ve Dizi Referansı

```
public class DiziOlusturalim
  public static void main( String[] args)
     int[] sayilar;
     sayilar = new int[4];
     sayilar[0] = 55;
     sayilar[1] = 99;
                                                              C8E5
                            sayilar
                                       C8E5
                                                              C8E6
                                                              C8E7
                                                              C8E8
```

Dizi ve Dizi Referansı

```
public class DiziOlusturalim
  public static void main( String[] args)
     int[] sayilar;
     sayilar = new int[4];
     sayilar[0] = 55;
     sayilar[1] = 99;
                                                       55
                                                               C8E5
                              sayilar
                                        C8E5
                                                               C8E6
                                                               C8E7
                                                               C8E8
```

Dizi ve Dizi Referansı

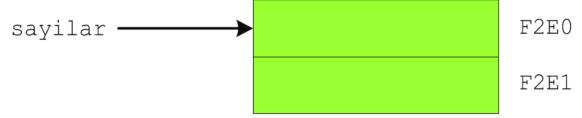
Örneğin notlar isimli bir dizi referansı tanımlandığında:
 int[] notlar;

• notlar dizi ismi değildir, dizi referansının ismidir!

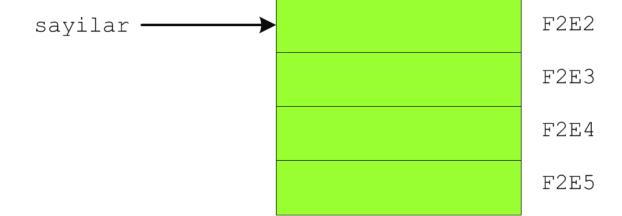
Java'da dizi ismi diye bir kavram yoktur!

int[] sayilar;

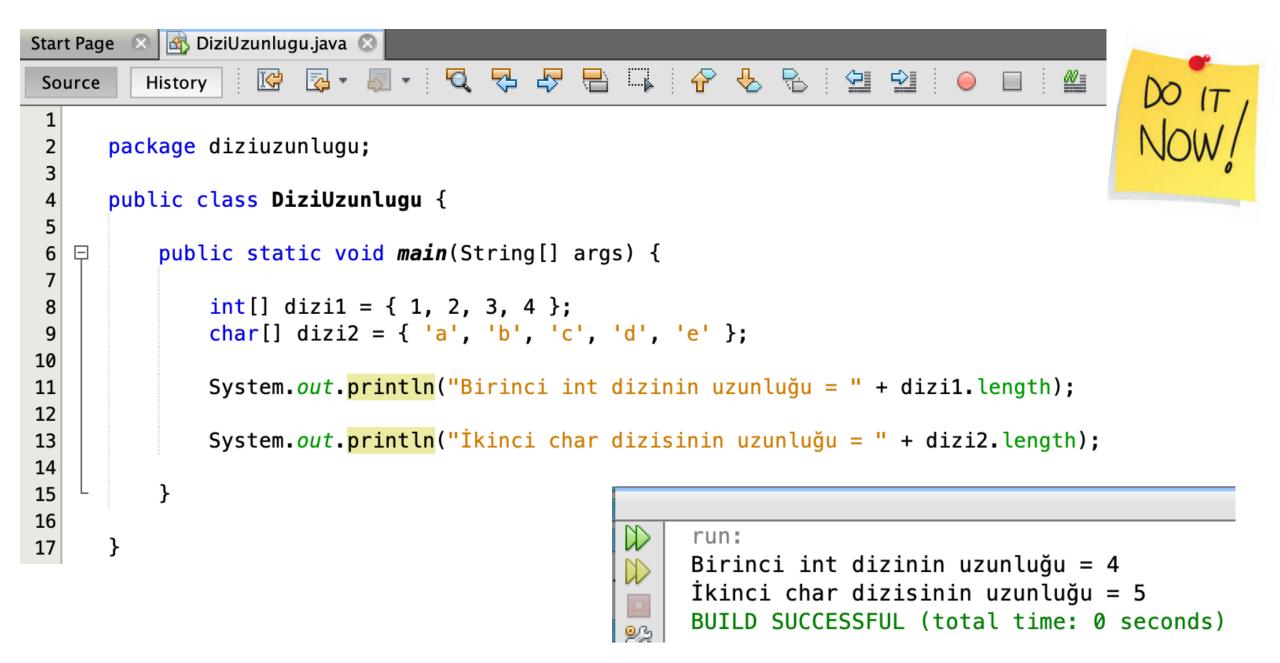
sayilar = new int[4];

Dangling Reference (Kayıp Bağlantı)

Dizi Uzunluğu

- Bir dizi ilk oluşturulduğunda -eğer değerleri atanmamış ise- varsayılan tüm indis değerleri:
 - sayısal veri türünde oluşturulmuş diziler için 0 (sıfır),
 - mantıksal veri türünde oluşturulmuş diziler için false,
 - karakter veri türünde oluşturulmuş diziler için '\u0000' olacaktır.
- Bir dizinin uzunluğu dizinin başlangıç adresini içeren dizi referansı kullanılarak referans_adi.length komutuyla öğrenilebilir.

Dizi Elemanlarına Erişim

- n tane eleman içeren dizi elemanlarına **indis (index)** ile erişilir. İndis, dizi elemanlarının sırasını ifade eden bir tamsayıdır. n elemanlı bir dizinin birinci elemanın indisi 0, ikinci elemanının indisi 1, son elemanının indisi ise n-1'dir.
- myList dizi referansı 10 adet double değer içermektedir ve indisleri 0'dan 9'a kadardır. myList[0] ilk elemanı, myList[9] son elemanı gösterir:

```
referans_adi[indis];
```

• Örneğin, myList[0] ve myList[1] değerlerinin toplamı myList[2]'ye atanmıştır:

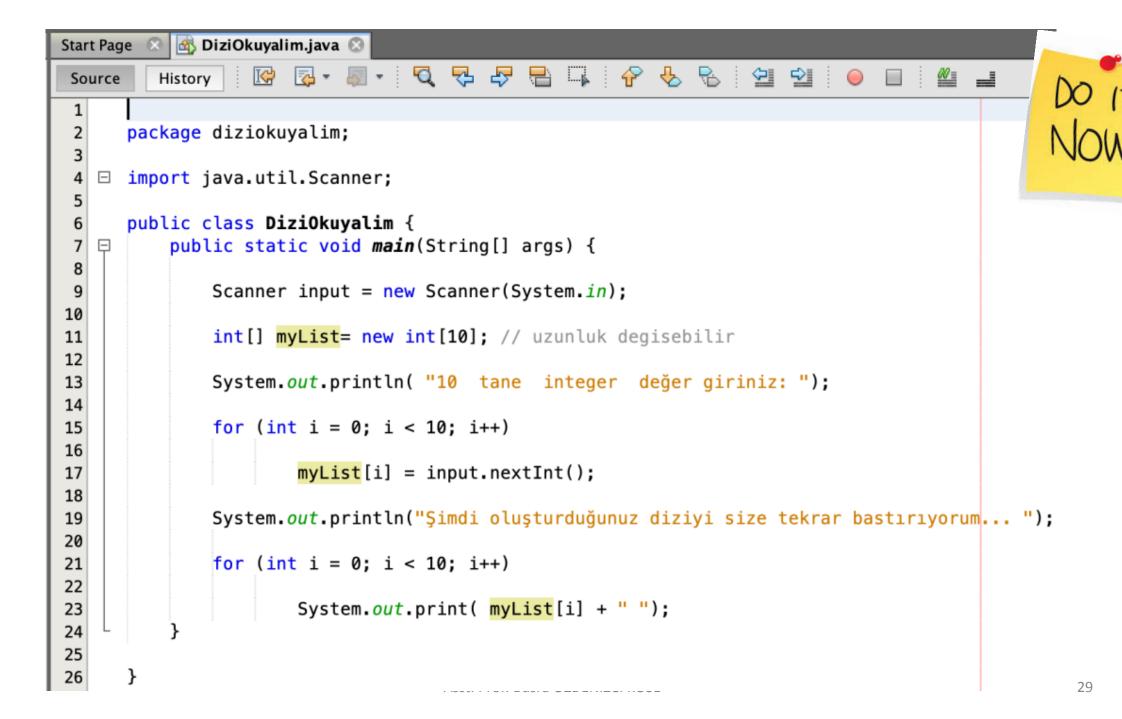
```
myList[2] = myList[0] + myList[1];
```

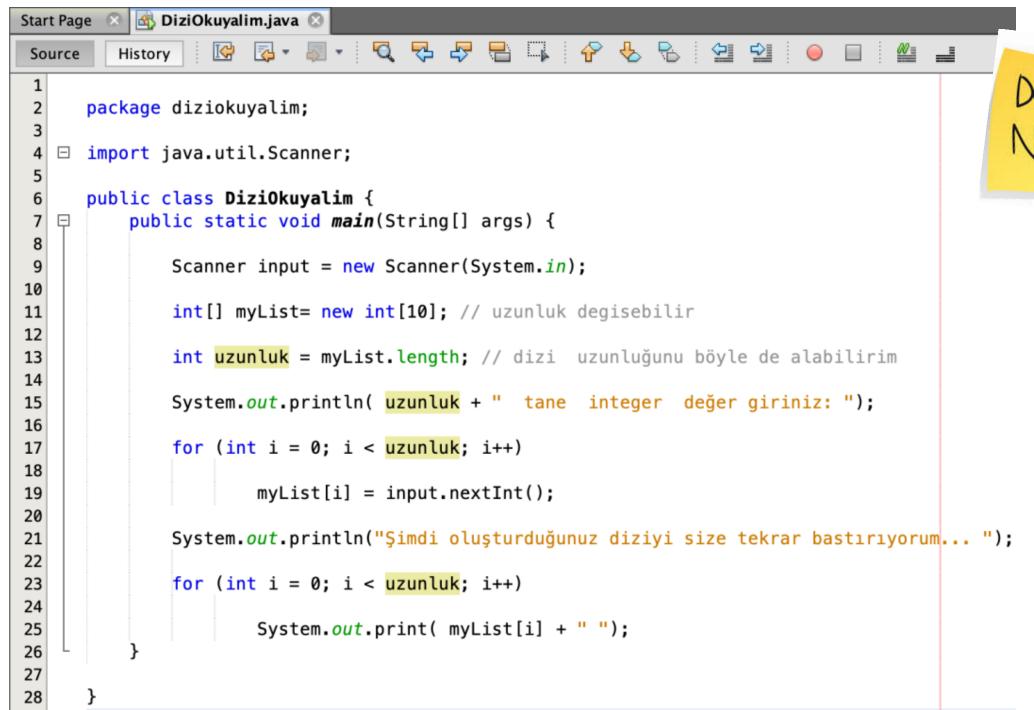
DiziOkuyalim.java

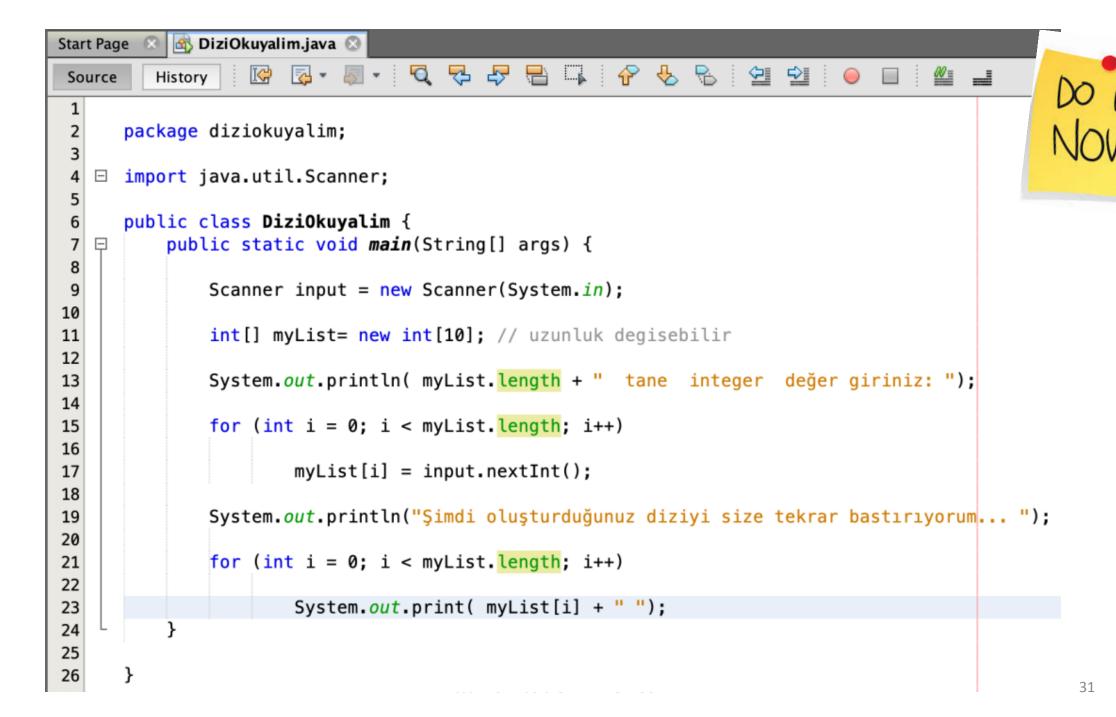
• 10 değer içerecek bir **myList**[] dizi referansı tanımlayarak, kullanıcıdan dizi değerlerini for döngüsü ile okuyalım. Ardından oluşturduğumuz dizinin elemanlarını tekrar ekrana yazdıralım.

```
Output - DiziOkuyalim (run)

run:
10 tane integer değer giriniz:
24
242
56
24
89
67
45
65
44
1
Şimdi oluşturduğunuz diziyi size tekrar bastırıyorum...
24 242 56 24 89 67 45 65 44 1 BUILD SUCCESSFUL (total time: 11 seconds)
```

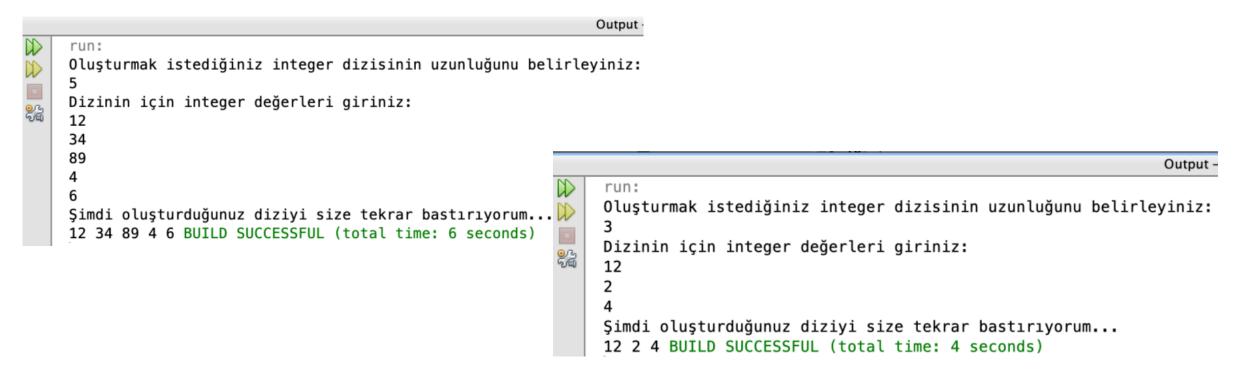

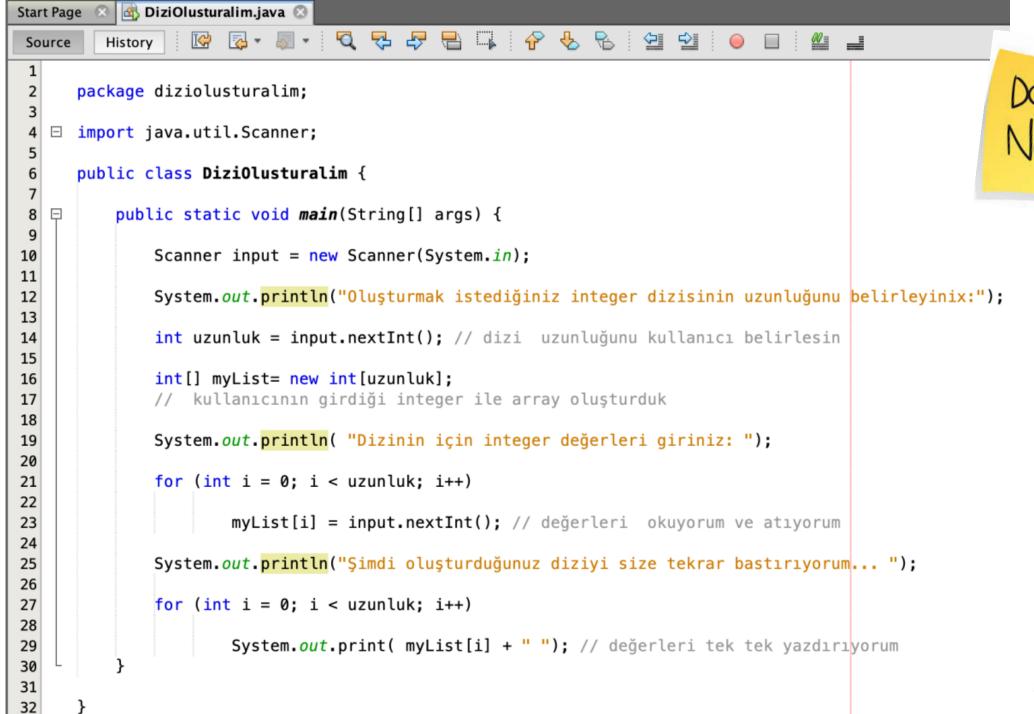

DiziOlusturalim.java

• <u>Kullanıcının belirleyeceği uzunlukta</u> bir **myList**[] dizi referansı tanımlayınız. Kullanıcıdan dizi değerlerini for döngüsü ile okuyalım. Ardından oluşturduğumuz dizinin elemanlarını tekrar ekrana yazdıralım.

Dizi Sınırı Hatası

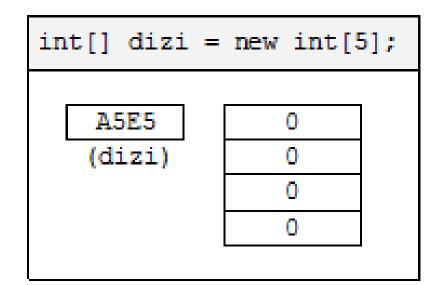
- n elemanı olan bir dizi için indis aralığının 0 ile n-1 arasında olduğunu unutmayalım.
- Sıfırdan küçük ya da n-1'den büyük bir indis kullanılması durumunda JVM, ekrana **ArrayIndexOutOfBoundsException** hata mesajını yazarak programı çalıştırmayı sonlandırır.

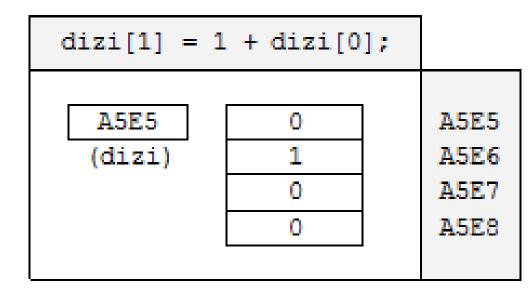
```
for (int i = 0; i <= list.length; i++)
System.out.print(list[i] + " ");</pre>
```

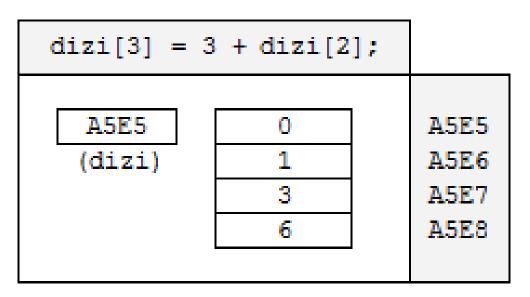
• <= ifadesi, < şeklinde değiştirilmelidir!

Ekran Çıktısı Nedir? ©

```
🖄 DizilerleOrnek.java 🔞
Start Page
                       🛂 + 👼 + ! 💆 😓 🕹
         History
Source
      package dizilerleornek;
      public class DizilerleOrnek {
          public static void main(String[] args) {
              int[] dizi = new int[4];
              for ( int i = 1; i < 4; i++ ) {
                   dizi[i] = i + dizi[i-1];
10
11
12
              for ( int i = 0; i < 4; i++ ) {
13
                   System.out.print( dizi[i] + " ");
14
15
16
17
18
```


Any Questions?